

De uitslag in het VK kon je zien aankomen!

Drs. Maurice de Hond – Dennis Brouwer Peil.nl

De verkiezingsuitslag in het Verenigd Koninkrijk is volledig in lijn met de trend die we in vrijwel alle Westelijke democratieën zien. En eigenlijk is het vooral opmerkelijk dat in Nederlandse media in de week voor de verkiezingen nog aangegeven werd, dat er toch nog een reële kans was dat Johnson geen meerderheid zou halen.

Het laat vooral zien dat men nog steeds niet de grote trend ziet (of wil zien), die we in Nederland eigenlijk al een hele tijd kennen en zich in steeds meer landen vertoont. (En mede ook voor de winst van Trump heeft gezorgd).

De titel en ondertitel van [een artikel in The Atlantic](#) van afgelopen vrijdag legt het prima uit: “How Labour lost the culture war” met als ondertitel “De brede sociaaleconomische coalitie die vroeger Labour steunde, is in tweeën gebroken, de Labour in scherven achterlatend”.

Dit fragment uit een artikel bij Vox specificeert het ook goed:

Historically, both British and European politics more broadly have been heavily determined by class divisions. Left-wing parties like Labour dominated among the industrial working class, while right-wing parties like the Tories did well among society’s upper crust.

But in the past several decades, this historical pattern **became unglued**. Educated urban professionals have drifted left and the working classes have tilted right, a shift that **social scientists attribute** to the rising importance of immigration and identity issues in European politics. In Britain, Brexit supercharged this long-running process, as highly educated city dwellers tended to oppose Brexit (making them more likely to vote Labour) while rural and less educated voters tended to support it (making them more likely to vote Conservative).

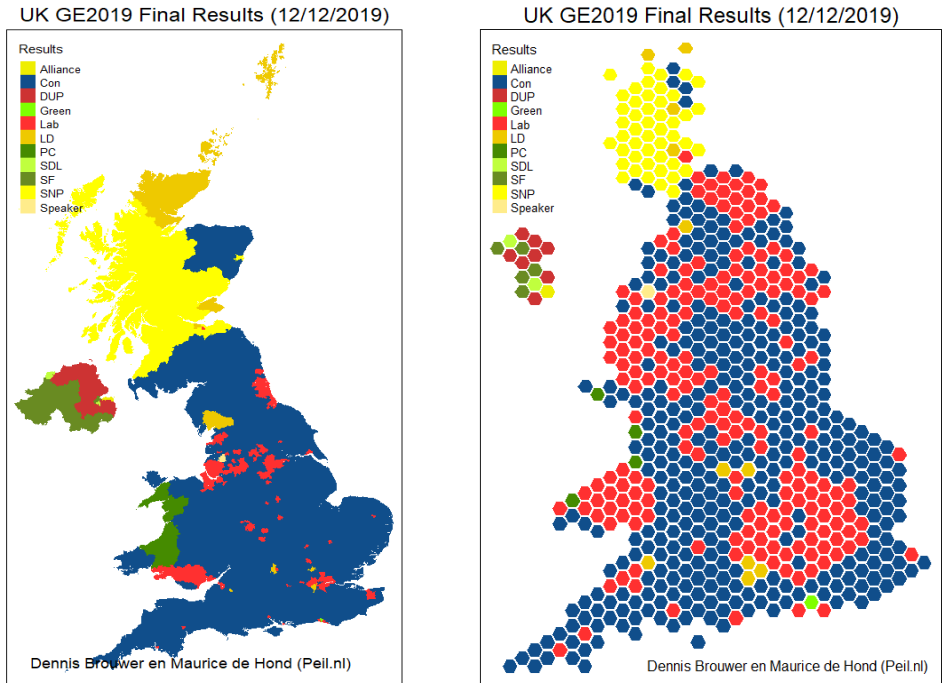
Ook de uitslagen van de verkiezingen in Nederland laten het patroon zien, dat mede door het toenemend belang van de sociaal-culturele componenten partijen als de PvdA en het CDA (vooral in gebieden van de voormalige KVP) fors verzwakken.

Met name in gebieden buiten de grote steden zien we dat proces. In veel grote steden zien we hetzij dat daar die inzinking minder sterk is en/of nieuwe linkse partijen groter worden. (Zoals GroenLinks in Nederland. Ook in andere landen zien we groene partijen vooral in steden in opkomen).

De kaart van de uitslag van de VK laat een patroon zien dat lijkt op die in de VS van 2016, toen Trump gekozen werd (zie de volgende pagina). Toen was de uitslag in de stedelijke gebieden aan de Oost- en Westkust overwegend democratisch. En in de rest van het land (fly-over country) overwegend republikeins.

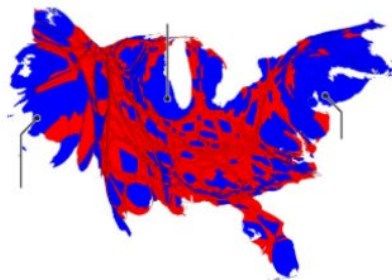
In het VK zien we (op de linker kaart) dat Labour wint in de grootstedelijke districten, die dicht op elkaar zitten (zie ook de districtenkaart aan de rechterkant). De Conservatieven winnen buiten de grootstedelijke gebieden en winnen ook veel zetels van Labour in de gebieden rond de steden, die Labour al voor bijna 100 jaar domineerde.

Voor zowel de VK als de VS zijn de twee kaarten ook gemaakt op basis van de bevolkingsomvang van de districten. In de VS is dat gedaan op basis van de bevolking per gemeente, in de VK representeert elk bolletje een kiesdistrict en elk kiesdistrict vertegenwoordigt hetzelfde aantal kiesgerechtigden. Ook dan is goed te zien hoe de patronen op elkaar lijken.

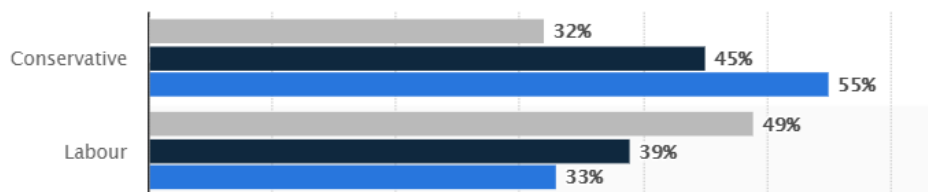
Geographic view
Map showing land area

Population view
Map showing population distribution

Rood = Republikeinen
Blauw = Democraten

Uit onderzoek o.b.v. de uitslagen in 2017 in het VK is al gebleken dat de decennialange samenhang tussen opleidingsniveau en stemgedrag voor Labour, verdwenen is. Waar men met een lage opleiding vroeger veel vaker Labour stemde, is dit verband nu weg. In 2017 deden de Conservatieven het bij de lager opgeleiden aanmerkelijk beter dan Labour. In de onderstaande grafiek geeft grijs de hoogopgeleiden aan en blauw de laagopgeleiden. Bij deze verkiezingen is dit effect alleen nog maar toegenomen.

In Nederland zien we een vergelijkbaar patroon. Bij de Tweede Kamerverkiezingen uit 1994 in Nederland haalde de PvdA bij de laagopgeleiden nog 33% en bij de hoogopgeleiden 18%. Groen Links haalde toen resp. 2% en 7%.

Bij de Tweede Kamerverkiezingen van 2017 haalde de PvdA bij de laagopgeleiden 5% en bij de hoogopgeleiden 7%. GroenLinks haalde bij de laagopgeleiden ook 5% en bij de hoogopgeleiden 11%. Deze twee partijen samen geven dus het beeld van Labour in 2017.

Partijen in Nederland, die in 2017 een sterke oververtegenwoordiging kende van de laagopgeleiden waren PVV, SP en 50PLUS. 43% van de laagopgeleiden stemden één van deze drie partijen. Terwijl van de hoogopgeleiden 11% dat deed.

De uitslag in het VK van afgelopen donderdag kondigde zich al aan vanaf het moment dat de verkiezingen waren uitgeschreven. En dan is het des te verbazingwekkende dat we in veel Nederlandse media ook nog afgelopen week zagen of lezen, waaruit je zou kunnen opmaken dat er nog een goede kans was dat de Conservatieven niet de meerderheid zouden halen.

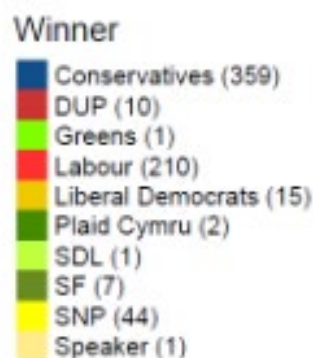
Dat was voor Dennis Brouwer (assistent data science bij Peil.nl) en mij des te opvallender omdat we over bijzondere informatie beschikten. Wat was er namelijk het geval:

Bij de recente Provinciale Statenverkiezingen en Europese Parlementsverkiezingen hebben we de data van Peil.nl gebruikt voor het geavanceerde model dat Dennis Brouwer had gemaakt om verkiezingsuitslagen te voorspellen. In Nederland bleek dat bij die beide verkiezingen heel goed te werken.

In het kader van zijn scriptie bij de Erasmus Universiteit heeft Dennis willen kijken of dat model ook bij de verkiezingen van het Verenigd Koninkrijk zou gaan werken. Op basis van openbare peilingen, de uitslagen bij de vorige verkiezingen en het Brexit-referendum is voor ieder district een voorspelling gemaakt van de einduitslag. En dat model kwam met een verschil tussen de Conservatieven en Labour van 149 zetels.

Omdat het maar een probeersel was buiten Nederland en we zelf geen eigen onderzoek hadden uitgevoerd, hebben we vooraf die informatie niet zo expliciet naar buiten gebracht.

De avond voor de verkiezingen plaatsten we een tweet onder @Classification met een kaart van de districten in de VK en deze uitslag:

Toen de uitslag een dag later binnen was gekomen, waren we zelf verbaasd hoe goed dat model - weer- gewerkt heeft. 609 van de 650 districten waren goed voorspeld. (De exitpoll op de verkiezingsdag zelf had 610 van de 650 districten goed).

Hierbij de tabel waarin onze uitslag wordt vergeleken met die van de vele Engelse onderzoeksbureaus, experts en onafhankelijke data-analisten en de exitpoll op de dag zelf.

Opiniepeiler/expert	Cons	Lab	LD	SNP	Other	Difference
Final result	365	203	11	48	5	
Nigel Marriot	361	201	20	45	5	18
Dennis Brouwer / Peil.nl	359	210	15	44	3	23
<i>Ipsos MORI Exit Poll</i>	368	191	13	55	4	25
Forecast UK	354,5	207,5	18	45	5	25
LeanTossup / DecisionDesk HQ	355	214	17	40	5	35
Principal Fish	354	214	18	41	4	37
UKElect	348	217	17	44	5	41
Datapraxis MRP	344	221	14	47	5	43
Electoral Calculus	351	224	13	41	3	46
Opros	343	211	27	46	4	49
UNS from Poll Average	345	224	18	41	4	56
PME Politics & Bailey	337	228	17	44	5	63
YouGov MRP	339	231	15	41	5	65
Best for Britain/Focaldata	337	235	14	41	4	71
326 politics	330	239	15	43	4	81
PSA Expert Survey	324	233	25	42	6	92

Ons model, van de dag voorafgaande aan de verkiezingen was even goed als de exitpoll die op de dag van de verkiezingen in de stembureaus was uitgevoerd!

We presenteren dit niet (alleen) omdat we er trots op zijn. Maar ook om een heel ander punt. Op basis van dit model waren we er al een tijd van overtuigd dat Boris Johnson de verkiezingen ruim zou winnen. Maar vanuit diverse Nederlandse media werd de indruk geschapen dat het nog spannend was en dat Labour nog wel een kans had.

Hoewel je het niet één op één kan vergelijken, lijkt het een beetje erop hoe in 2016 vrijwel niemand in de media inzag dat Trump wel een reële kans had om president te worden. (Ik zag dat toen ook niet, mede op basis van de cijfers van de voor de rest geweldige Nate Silver).

Maar je zou dan toch denken dat op basis daarvan wel behoorlijke lessen zijn getrokken. En het lijkt er een beetje op dat rondom de verslaglegging van de verkiezingsstrijd tussen Johnson en Corbyn er -weer- een vorm van wishfull thinking heeft plaatsgevonden.

In dat kader vraag ik aandacht voor het volgende: Tijs van den Brink was bij een bijeenkomst van Trump in Pennsylvania. Hij beschreef vorige week zijn ervaringen in een column in DIDD op radio1 en schreef [er dit artikel over](#) met de titel “De ongelooflijke aantrekkingskracht van Donald Trump”.

Ik vond het één van de meest opvallende columns, die ik sinds lange tijd gelezen had. Tijs valt van de ene verbazing in de andere over wat hij bij die bijeenkomst meemaakte. Maar via zijn ogen en oren viel ik ook van de ene verbazing in de andere. Want wat hij beschreef over die bijeenkomst was absoluut niet het beeld dat ik van die bijeenkomsten van Trump had gehad, terwijl ik veel media in binnen- en buitenland volg.

Het geeft ook weer aan dat we nog steeds de -electorale- kracht van Trump onderschatten. En ook zeker dat de presidentsverkiezingen van 2020 wellicht sprekend op die van 2016 gaan lijken.

Ik ben blij dat Tijs dit artikel heeft geschreven en ik raad het iedereen aan om te lezen.

Tegelijkertijd spreek ik mijn verbazing uit, dat ik Tijs met dit verhaal niet gezien heb bij één van de talkshows op NPO1. Het lijkt me minstens zo interessant als de verhalen van de schoonzoon van Nancy Pelosi over Trump en van Jeroen Dijkhoff en Suse van Kleef over de verkiezingen in Engeland.

Zowel de verkiezingsuitslag zelf in de VK, als de nieuwsvoorziening eromheen, is weer een ondersteuning van het beeld van de tweedeling, dat ik al een tijd omschrijf met de analogie van de “Ajax- en Feyenoord-supporters”.